

Kristine Stubdrup (krrst@mim.dk), Aslak Jakobsen (aslvj@mim.dk) og Anders Fink (anfin@mim.dk).

Miljøministeriet
Slotsholmsgade 12
1216 København K

Landbrug & Fødevarer F.m.b.A.

Axelborg, Axeltorv 3
DK 1609 København V

T +45 3339 4000
E info@lf.dk
W www.lf.dk

CVR DK 25 52 95 29

Foreløbigt høringssvar fra Landbrug & Fødevarer - skriftlig høring i EU-Miljøspecialudvalget vedr. revision af IE-direktivet og ny Industrial Emissions Portal forordning

Der lægges op til meget væsentlige ændringer af IE-direktivet og til nye rapporteringskrav, når PRTR-forordningen erstattes med en ny "Industrial Emission Portal" forordning. Forslagene er meget vigtige EU-regler for L&F's medlemmer, og til sammen udgør husdyrbrug og fødevareraktiviteter de fleste af de anlæg, der bliver berørt af ændringerne i Danmark.

Samtidig er der tale om meget tekniske ændringer, som det ikke er muligt at vurdere med så kort frist. Derudover er implementeringsfristen for ændringerne meget kort, og det er nødvendigt at tænke den danske implementering ind fra begyndelsen af forhandlingsforløbet, da der er tale om komplekse ændringer af love på flere forskellige resort-områder. Vi opfordrer derfor kraftigt ministeren til en løbende og tæt dialog med erhvervslivet om revisionerne.

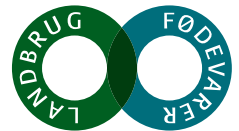
Helt overordnet er der flere gode elementer i forslagene, hvor der lægges op til mere gennemsigthed og ensartede krav til godkendelser og dispensationer på tværs af EU. Det er vigtigt, at en høj miljøbeskyttelse i hele EU sikres gennem ens regler og implementering på tværs af alle EU lande, så der kan produceres på lige konkurrencevilkår.

En væsentlig bekymring er, at mange af de foreslåede ændringer vil pålægge virksomheder og husdyrbrug *ekstra administrative byrder og rapporteringskrav*, som ikke er proportionale med en bedre miljøbeskyttelse – og uden koordinering med andre EU-initiativer om rapportering.

Særligt for *husdyrbrug* er ændringerne meget store, idet der foreslås et særligt kapitel for husdyrbrug, hvor kvæghold som noget nyt foreslås omfattet af direktivet, samt at selv meget små svine- og fjerkræbrug tillige foreslås omfattet af EU's rammer. Det er svært at tolke den foreslåede godkendelsesgrænse på 150 Livestock Units, der fastsætter, om et anlæg er omfattet af en "EU-godkendelse". Et helt essentielt observationspunkt er derfor muligheden for uens tolkning på tværs af EU - og dermed fortsat ulige krav på tværs af EU.

Med forslag til de nye skærpede godkendelsesgrænser vurderes hovedparten af de danske husdyrbrug at blive omfattet af IE-direktivet. Det bemærkes, at - i kraft af en massiv dansk overimplementering af EU reguleringsgrundlaget – så er disse husdyrbrug i forvejen omfattet af danske regler om miljøgodkendelse. L&F ser derfor muligheder i mere ensartede regler på tværs af EU i form af mere lige konkurrence.

L&F havde gerne set en mere målrettet *BREF-proces*, hvor den bedste tilgængelige teknik og de konkrete krav til den enkelte virksomhed defineres. Der er behov for et større fokus på de væsentlige og grænseoverskridende emissioner, fremfor at drøfte ting af lokal betydning som eksempelvis lugt. Endvidere bør det sikres, at BREF-processen i langt højere grad afvejer eksempelvis højere

energiforbrug i forhold til nedbringelse af mindre betydende emissioner ved at styrke cross-media-vurderingerne. Det har vist sig vanskeligt at få nye relevante teknikker ind i BREF-processen, hvilket et styrket fokus på innovation og nye teknikker kan medvirke til.

L&F anerkender ambitionen om at inddrage mere ressourceeffektivitet og cirkulær økonomi i direktivet, men har svært ved at se, hvordan det kan fungere i praksis. Cirkulær økonomi bør indgå i BREF-arbejdet på en mere holistisk måde, herunder via bedre analyser af cross-mediaeffekter.

Det foreslås at sætte juridisk bindende grænseværdier for ressourceforbrug (BAT-AEPL) i miljøgodkendelserne. L&F finder det meget u hensigtsmæssigt at sætte bindende krav til ressourceforbrug, da brug af eksempelvis vand og energi i praksis afhænger af et utal parametre lige fra produktionsstørrelse og type, kundekrav, fødevarer sikkerhed, forædling mv. Ressourceforbrug og effektivitet er i forvejen en vigtig konkurrenceparameter i fødevarer klyngen, hvor et stort fokus på at udnytte vand, energi og råmaterialer mest effektivt, understøtter ønsket om en mere ressourceeffektiv produktion og samtidig betyder penge på bundlinjen.

L&F finder forslagene om brug af delegerede retsakter både i IE-direktivet og IEP-forordningen stærkt kritisable og bekymrende. Der lægges op til brug af delegerede retsakter i meget vidt omfang, hvilket kan få store erhvervsmæssige konsekvenser, og som på ingen måde kan betegnes som udelukkende af teknisk karakter. Som eksempler kan nævnes hele afsnittet om husdyrbrug og udvidelse af IE-direktivet med flere virksomheder og husdyrbrug.

Specifikke bemærkninger til direktivet om industrielle emissioner

Fødevarer virksomheder

Der lægges op til at skabe større transparens om godkendelser ved, at disse skal være offentligt tilgængelige på internettet, og at der udarbejdes fælles format for sammendrag af godkendelser i EU (ændring af artikel 5). Det er i den forbindelse helt centralt, at forhold om fortrolige oplysninger respekteres samt at sammendraget er kort og præcist.

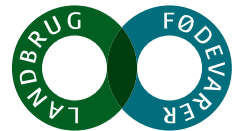
I den foreslåede ændring af artikel 11 forpligtiges driftslederen til at inddrage den overordnede miljømæssige præstation af livscyklus i værdikæden. Rækkevidden af dette krav er uklart og bør under ingen omstændigheder medføre krav om livscyklusanalyser i hele værdikæden. Tilsvarende er det uklart, hvad det skal bruges til og hvem, der skal kontrollere det.

Forslaget indfører også et obligatorisk krav om miljøledelse. Det giver god mening at have en fælles ramme om miljøledelse i direktivet og fokusere på de væsentlige miljøparametre, fremfor at lade miljøledelsen udvikle sig over tid i BREF'erne. Det bør dog vurderes om kemikalieplaner er nødvendige og væsentlige for alle brancher.

Alle BAT konklusioner indeholder i dag et krav om et miljøledelsessystem og omfanget stiger eksplosivt. For hver revision af en BREF lægges nye krav på fællesmængden af alle miljøledelsessystemer i samtlige BREF'ere uden at vurdere væsentligheden og de administrative byrder.

Kommissionen foreslår, at virksomhedens miljøledelsessystem skal være offentligt, hvilket på ingen måde er acceptabelt og går væsentligt længere end eksempelvis ISO 14001. Ledelsessystemer er ikke egnede for offentligheden. De er ofte integrerede i hinanden, justeres løbende og indeholder fortrolige oplysninger, kundekrav mv.

I revisionen af direktivet foreslås, at ressourceforbrug (BAT-AEPL) bliver juridisk bindende (artikel 14). BAT-AEPL' er har hidtil ikke været juridisk bindende, hvilket er bekræftet i brev fra Kommis-

sionen til Miljøministeriet fra 19. december 2014. L&F støtter ikke juridisk bindende krav til ressourceforbrug (BAT-AEPL), da der generelt ikke er en direkte sammenhæng med ressourceeffektivitet. Endvidere sker fastlæggelsen af AEPL'er via BREF-processen, som er baseret på frivillig dataindsamling fra forskellige referenceanlæg i EU. I mange tilfælde er der tale om virksomhedsinformation, som betragtes som fortrolig, ligesom ressourceforbruget er afhængigt af mange virksomhedsspecifikke produktionsforhold.

Som noget nyt foreslås, at fastsættelse af grænseværdier i miljøgodkendelserne skal vurderes med udgangspunkt i den lave ende af intervallet i BREFen (BAT-AEL) (artikel 15). Forslaget giver ingen mening, da intervallerne afspejler variationer i produktionsmetoder inden for en branche. I de nuværende BREF'er er de lave værdier i BAT-AEL intervallet ofte fastsat ud fra få virksomheder i EU med specielle driftsforhold, som ikke er repræsentative. Hvis forslaget gennemføres, forudsætter det, at BREF-processen ændres væsentligt, og at der indføres en overgangsordning, så det først er gældende for nye BAT-konklusioner, som er vedtaget efter, at direktivet er implementeret.

Ændring af Artikel 15(1) sætter fokus på at sikre, at udledninger af forurenede stoffer i spildevand fra virksomheder til spildevandsrensningsanlæg kan renses effektivt af spildevandsrensningsanlægget. L&F er positive overfor denne ændring, hvis det i praksis betyder, at krav om dobbeltrensning undgås (krav til rensning både på virksomhed og på spildevandsrensningsanlæg).

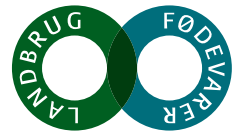
Kommissionen har foreslået mere transparens på tværs af EU ved udstedelse af dispensationer fra BAT-AEL'erne, og der indføres et nyt bilag II med principper for vurderingskriterier ved dispensationer. L&F ser frem til, at dispensationer gives på et mere gennemsigtigt og fælles grundlag i EU. L&F har tidligere efterspurgt bedre retningslinjer for dispensationer under danske forhold.

L&F savner en ændring af artikel 16 om krav til overvågning, så det klart fremgår, at det er muligt at dispensere fra målekravene i BAT-konklusionerne. L&F oplever, at der indføres flere og flere målekrav i BAT-konklusionerne, som giver store administrative byrder uden reel miljøeffekt. Myndighederne ønsker ikke dispensere fra frekvens af målinger eller godkende alternative metoder til målinger. Dette stemmer dårligt overens med den praksis, der har været i Danmark i mange år, hvor fokus har været på kun at måle, når det er nødvendigt. Eksempelvis overvåges støv i de fleste tilfælde ved visuel kontrol af filtre.

Forslaget til et nyt EU-center for innovation skal ses i tæt sammenhæng med BREF-processen. L&F mener fortsat, at EU-finansierede innovations- og forskningsprogrammer i højere grad bør målrettes BREF-arbejdet.

Der er en række ændringer af bilag 1 over omfattede aktiviteter, som L&F gerne vil kende konsekvenserne af under danske forhold. Det drejer sig bl.a. om definitionen af industrielle mineraler og ændring af punkt 2.3. L&F støtter ændring af ordlyden i punkt 6.5, som skaber større klarhed.

L&F opfordrer til, at regeringen presser på for at forbedre *BREF-processen*, hvor bedst tilgængelig teknik og de konkrete krav til den enkelte virksomhed defineres. Der er brug for mere målrettede og mindre bureaukratiske BREF'er med fokus på de væsentlige emissioner. Der er flere eksempler på, at processen trækker ud, og tiden bruges på at drøfte ting af underordnet karakter – eksempelvis bruges urimelig meget tid på lugt, som er en lokal gene, der afhænger af virksomhedens beliggenhed i forhold til naboer. Resultatet kan blive meget dyre energikrævende investeringer og krav om usikre lugtmålinger, som ikke løfter den europæiske miljøbeskyttelse.

Husdyrbrug

Den nuværende danske godkendelsesordning for husdyrbrug omfatter et godkendelses/tilladelses-system ned til helt små husdyrbrug, som har et nettoproduktionsareal større end 100 m², og er resultatet af en urimelig overimplementering fra de danske myndigheders side, der har svækket konkurrenceevnen for de danske husdyrbrug på Europæisk plan. Forsøg på at ensarte reglerne på tværs af EU hilser L&F derfor velkommen.

Det er vigtigt at direktivet sikrer, at regler og tilladelsesgrænser fortolkes ens på tværs af alle EU-lande. I den sammenhæng er L&F særligt bekymret over tilføjelsen af husdyrbrug (Kapitel VIa) under undtagelsesbestemmelsen i artikel 4, som indeholder muligheden for en undtagelse fra godkendelsesreglerne. L&F kan ikke bakke op om ændringerne for husdyrbrug, såfremt det stadig bliver muligt for medlemslandene at undtage husdyrbrug fra at være i besiddelse af en godkendelse.

L&F ser positivt på, at der med forslaget forsøges at lave et mere forenklet godkendelsesregime ved at adskille husdyrbrug i sit eget kapitel. L&F kan dog ikke bakke op om fremgangsmåden via delegerede retsakter, som L&F mener er for vidtgående og uigennemskuelige.

L&F mener også, at der med forslaget ikke sikres en tilstrækkelig sikkerhed for, at direktivet implementeres ens imellem medlemslandene. Således er der stor usikkerhed omkring fortolkningen af grænsen for, hvornår man er omfattet på de 150 LSU (Livestock Units). F.eks. henvises til en ikke fyldestgørende tabel for omregningsfaktorer til LSU for de forskellige dyretyper i Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) Nr. 808/2014 af 17. juli 2014 vedr. landdistriktsperioden 2013-2021, som kan tolkes i mange retninger.

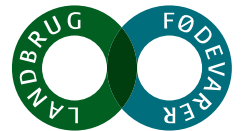
Det er svært at gennemskue, hvilken regulering husdyrbrug vil være underlagt i fremtiden med den foreslåede direktivtekst, men vi noterer os med tilfredshed, at forslaget fx lægger op til, at der skal anvendes BAT ved udspretningspraksis (Artikel 70i). L&F har flere gange opfordret til, at Danmark stillede forslag om et direkte forbud mod bredspredning af husdyrgødning i EU for på den måde at minimere udledning af ammoniak til luften og depositionen af ammoniak fra udenlandske kilder i Danmark. Dette vil samtidig være et vigtigt bidrag til den cirkulære økonomi (recirkulering af næringsstofferne) og kunne erstatte handelsgødning, som er meget energikrævende at fremstille. I Danmark har der været forbud mod bredspredning af husdyrgødning siden 2003.

Specifikke bemærkninger til Industrial Emissions Portal (IEP)

L&F finder det fornuftigt, at PRTR-forordningen får et mere forståeligt navn og ser frem til, at registreret rent faktisk kommer til at virke på Miljøagenturets hjemmeside.

Når grænsen for, hvornår et husdyrbrug er omfattet af IE-direktivet og dermed også af IEP sættes så langt ned, som det foreslås, vil det være en kæmpe opgave og proportionalt tungt, hvis alle mindre husdyrbrug skal indrapportere data. L&F støtter derfor, at medlemslande får mulighed for at rapportere data på vegne af husdyrbrug og aquakultur for at nedsætte de administrative omkostninger (artikel 5(10)). Vi er samtidig tvivlende overfor, om myndighederne på EU-plan har pålidelige data, der kan sikre en retvisende indrapportering.

Forordningen foreslår, at det bliver obligatorisk at indberette forbruget af ressourcer (artikel 5(1)) for alle virksomheder omfattet. Der er tilsyneladende ikke fastsat en tærskelværdi for rapportering, hvilket vil medføre uensartet rapportering og ekstra administrative byrder for virksomhederne uden nogen miljøeffekt. Det understøttes af Impact Assessment (s 624-626), hvor det understreges, at rapportering af især råmaterialer vil få stor negativ økonomisk effekt og kun svag positiv miljøeffekt.

Tilsvarende krav i de tidligere danske regler for grønne regnskaber blev også fjernet, da en evaluering viste, at de ikke havde nogen effekt.

Som angivet ovenfor er ressourceforbrug indenfor samme branche meget svære at sammenligne og vil derfor ikke give offentligheden mulighed for at sammenligne på tværs af virksomheder. Derudover formodes oplysningerne på EU-plan ofte at være virksomhedsfølsomme, hvilket vil give meget uens rapportering. Det fremgår ikke af forslaget, hvordan dette håndteres.

Derudover er der behov for at få afklaret, hvordan dette spiller sammen med andre gældende og kommende rapporteringsforpligter, herunder standarder indenfor CSR-området, således at dobbelt-rapportering og unødige administrative omkostninger undgås.

Kommissionen foreslår, at den ved hjælp af delegerede retsakter kan tilføje og slette i bilag om brancher og forurenede stoffer. L&F støtter ikke delegerede retsakter på disse områder, da dette ikke er beslutninger af teknisk karakter.

Med venlig hilsen

Birgitte Kjær
Chefkonsulent
Miljø & Bæredygtighed

Julie Bang
Miljøpolitisk Konsulent
Miljø & Bæredygtighed

M +45 4110 9741
E birg@lf.dk

M +45 23450711
E jrba@lf.dk